

РЕШЕНИЕ

03.03.2021

г. Заинск

КАРАР

№ 32

**«Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районның Зэй шәһәре
территориясендә Россия Федерациисе
дәүләт урман фонды жирләренә, физик
һәм юридик затларның хосусый
милкендәге жирләргә көрмәгән яшел
үсентеләрне (утыртмаларны) кису
тәртибе турында нигезләмәне раслау
хакында»**

Россия Федерациисе Урман кодексы, «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Эйләнә-тирә мохитне саклау турында» 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында» 2010 елның 27 июлендәге 210-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, Россия Федерациисе Торак кодексына, «Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының аерым каарларына үзгәрешләр керту турында» 2011 елның 23 ноябрендәге 961 номерлы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты каарына, Зэй муниципаль районның Зэй шәһәре Уставына таянып, Зэй муниципаль районның Зэй шәһәр Советы

КАРАР ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районның Зэй шәһәре территориисендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне (утыртмаларны) кису тәртибе турында нигезләмәне күшүмта нигезендә расларга.

2. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының <http://pravo.tatarstan.ru> рәсми порталында һәм Зэй муниципаль районның <http://zainsk.tatarstan.ru> рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Карап басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Каарның үтәлешен контролдә тотуны экология, жир мәсьәләләре, төзелеш, ТКХ һәм транспорт буенча дайми комиссиягә йөкләргә.

Зэй шэхэрэ Советы Рэисе

Р.Г. Кәримов

Зэй муниципаль районы
Зэй шэхэр Советының
2021 елнын 03 03
Ж номерлы каарына
кушымта.

**Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шэхэрे
территориясендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә,
физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән
яшел үсентеләрне (утыртмаларны) кисү тәртибе турында
НИГЕЗЛӘМӘ**

Әлеге нигезләмә Россия Федерациисе Конституциясенә, Россия Федерациисе Граждан кодексының 15 статьясына, Россия Федерациисе Урман кодексына, "Әйләнә-тире мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 61, 68, 77 статьяларына, Зэй муниципаль районы Уставының 45 статьясына нигезләнеп эшләнгән, ул Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районының Зэй шэхэре территорииясендә Россия Федерациисе дәүләт урман фонды жирләренә, физик һәм юридик затларның хосусый милкендәге жирләргә көрмәгән яшел үсентеләрне (утыртмаларны) кисү тәртибен билгели.

1. Төп төшөнчәләр

Әлеге нигезләмәдә түбәндәгө төп төшөнчәләр кулланыла:

Яшел үсентеләр (утыртмалар) - агач, қуак һәм үлән үсә торган табигый һәм ясалма яшеллек (шул исәптән парклар, скверлар, бакчалар, газоннар, чәчәклекләр, шулай ук аерым торучы агачлар һәм қуаклар).

Табигый территорияләр - бердәм географик (климатик) шартларда формалашкан жир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык эшчәнлегенә файдаланылмаган яисә аз файдаланылган территорииләр.

Яшелләндерелгән территорииләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр биләмәләре, ясалма барлыкка китерелгән яшел объектлар (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге жирләрнен 50 проценттан да ким булмаган өлеше яшеллек белән капланган аз төzelешле кишәрлекләр.

Урман территорииләре - төрле функциональ билгеләнештәге табигый территорииләр участоклары, алар табигый барлыкка килгән урман үсемлекләре белән капланган.

Агач - биеклеге 1,3 метрлы диаметры 5 сантиметрдан да ким булмаган ачык беленеп торган кәүсәле үсемлек, үсентеләрдән кала.

Куак - туфрак янынан ук тармакланган күпьеңлек (агачтан аермалы буларак) үсемлек.

Үлән капламасы - газон, табигый үлән.

Куаклык - нинди дә булса урында күе булып үскән үсемлекләр, куаклар.

Яшел массив – бердәм каплама барлыкка китерүче 50 данәдән дә ким булмаган агач (15 елдан да арткан) үсә торган территория кишәрлеге.

Яшел үсентеләргә (утыртмаларга) зыян китерү – яшел үсентеләргә үсешен туктатуга китерми торган зыян китерү, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, кайрының бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка төрле йогынты ясав.

Яшел утыртмаларны юкка чыгару (югалту) - яшел утыртмаларны кисү яки аларның үсешен туктатуга китергән башка төрле зыян салу.

Компенсация рәвешендә яшелләндөрү – юк ителгән яисә зыян китерелгән яшел утыртмаларны 2 коэффициенты белән яңадан торгызыу.

2. Яшел утыртмаларны саклауның төп принциплары

Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкарулар һәм алар сакланырга тиеш.

2.1. Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә урнашкан барлык яшел утыртмалар (агачлар, куаклар) якланырга тиеш.

2.2. Зәй муниципаль районы Зәй шәһәре территориясендә яшел утыртмалар сакланышын һәм үсеш шартларын тәэммин итү бурыйчлары түбәндәгеләргә йөкләнә:

2.2.1. оешмаларга үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә - әлеге оешмаларның житәкчеләренә;

2.2.2. милектә булган яки арендага алынган кишәрлекләрдә – юридик затларга, гражданнарга-милекчеләргә яки арендаторларга.

2.3. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләренен милекчеләре, файдаланучылар һәм арендаторлар яшел утыртмаларның сакланышын, яшел утыртмаларны тиешенчә карауны тәэммин итәргә тиеш.

2.4. Элеге нигезләмә Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә агач-куак үсемлекләрен кисүгә бәйле проектлау, төзү, ремонтлау һәм башка эшләр алыш баручы барлык гражданнарга һәм, милек формаларына бәйсез рәвештә, оешмаларга кагыла.

2.5. Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә хужалык алыш бару, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы һәм әлеге нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

2.6. Жир кишәрлеген сайлау акты, төзелеш, хужалык һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документациясендә яшел

утыртмаларның торышы турында тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысына тулысынча бәяләмә булырга тиеш.

2.7. Яшелләндөрелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан яшел утыртмаларның үсүен һәм бөтенлеген тәэммин итми торган файдалану рөхсәт ителми.

3. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

3.1. Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү тыела.

3.2. Зәй муниципаль районы территориясендә агачларны һәм куакларны кисү рөхсәт нигезендә башкарыла. Кисүгә рөхсәт Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре башкарма комитеты житәкчесе күрсәтмәсе рәвешендә рәсмиләштерелә.

3.3. Яшел үсентеләр кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче Зәй муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе исеменә тиешле форма буенча гариза бирә (1 нче күшымта), анда утыртмаларның саны, атамасы, аларның торышы, чикләнгән кисү урыны һәм аны нигезләү күрсәтлергә тиеш. Гаризага түбәндәге документлар теркәлә:

3.3.1. Шәхесне раслаучы документлар;

3.3.2. Вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр мөрәжәгать итүче исеменнән вәкил эш йөртсә);

3.3.3. Участок схемасы Якындағы корылмаларга яисә киселергә тиешле яшел үсентеләр тәшерелгән башка ориентирларга кадәр участокның схемасы;

3.3.4. Жир кишәрлеге бердәм дәүләт күчемсез милек реестрында теркәлмәгән булса, жир кишәрлекенә хокукны билгели торган һәм хокукны раслый торган документларның расланган күчермәләре;

3.3.5. Биналар һәм корылмалар төзегендә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

3.3.6. Алар территорияләренә кагылган хужалар белән яшел үсентеләрне кисү һәм күчереп утырту шартларын килештерү;

3.3.7. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына салымнар, жыемнар һәм башка түләүләр буенча бурычның булмавы турында белешмә (мөрәжәгать итүче инициативасы буенча) авария хәлләренә бәйле очракларда соралмый (бирелми).

3.3.8. Агач утыртканда яки күчереп утыртканда, инженерлык чeltәрләре вәкилләре белән жир эшләре башкаруга ордер ачу килештерүе.

Югарыда күрсәтелгән эшләр мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу вакыты - 30 көн.

3.4. Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре башкарма комитеты мөрәжәгать итүченең гаризасы нигезендә Зәй муниципаль районының Зәй шәһәре территориясендә яшел үсентеләрне кисүгә рөхсәт бирү турында күрсәтмә проектын әзерли.

3.5. Яшел утыртмаларны кисүгэ гариза бирүче эшлэр башкаруга рөхсәт алганда әлеге нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләү кертергә яки компенсация рәвешендә яшелләндерүне раслаучы документларны тапшырырга тиеш.

3.6. Агач һәм қуакларны кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан жирлек бюджетына күчерелә.

3.7. Яшел утыртмаларны кисү эшләре билгеләнгән нормалар һәм кагыйдәләр нигезендә гариза бирүче исәбеннән башкарыла. Агачларны кисү аттестацияләнгән белгечләргә генә рөхсәт ителә.

3.8. Егу, кисү, киселгән яшел утыртмаларны һәм кискәннән калган калдыкларны төяп түгү эшләрне башлаганнан соң өч көн эчендә мөрәжәгать итүче хисабына башкарыла. Эш башкарған урында киселгән агачларны һәм кискәннән калган калдыкларны саклау тыела.

3.9. Кисү урынына якын территориядә газонга, яшел үсентеләргә зыян килгәндә, эш башкаручы аларны территория хужасы һәм контролълек итүче органнар белән аларның компетенциясе чикләрендә килештерелгән срокларда, ләкин зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, мәжбүри торғыза.

3.10. Түләү кертмичә генә агачларны һәм қуакларны кисү башкарма комитет тарафыннан түбәндәге очракларда рөхсәт ителергә мөмкин:

3.10.1. яшел үсентеләрне тәрбияләү, санитар кисүләр һәм реконструкцияләү вакытында;

3.10.2. авария һәм башка гадәттән тыш хәлләр вакытында, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталъ инженерлык корылмаларын ремонтлаганда;

3.10.3. дәүләт санитар-эпидемиологик күзәтчелек үзәге бәяләмәсе булганда, торак һәм жәмәгать биналарында яктылык режимын боза торган агач һәм қуакларны кисү;

3.10.4. һәлакәт китереп чыгару куркынычы булган (ауган, корыган) агачларны һәм қуакларны кисү.

3.11. Югарыда күрсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә башкарма комитет белән килештерелгән урыннарда компенсация рәвешендә яшелләндерү үткәрергә кирәк.

3.12. Авария хәлендәге, корыган һәм хәвеф-хәтәр куркынычы тудыра торган яшел үсентеләр комиссия карап тикшергәннән соң киселә.

3.13. РФ Урман кодексының 20 статьясына тәңгәлләштереп, гражданга яисә юридик затка милеккә тапшырганнан соң жир кишәрлекендә хужалык эшчәнлеге нәтижәсендә яки табигый рәвештә барлыкка килгән агач-куак үсемлекләре хужа милке булып санала, ул аннан үзе теләгәнчә файдалана ала.

3.14. Яшел үсентеләрне рөхсәтсез кисү яки юкка чыгару дип түбәндәгеләр таныла:

3.14.1. рөхсәтsez яисә рөхсәт белән, әмма рөхсәттә күрсәтелгән кишәрлектә hәм билгеләнгәнчә санда түгел hәм тиеш булмаган токым агачларны hәм куакларны кисү;

3.14.2. ут төрту яки ут белән саксыз эш итү нәтиҗәсендә агачларны hәм куакларны юк итү яки зыян китерү;

3.14.3. кәүсәне божралау яки тәпләү;

3.14.4. үсә торган агачларның hәм куакларның үсешен туктатырлык дәрәжәдә зыян китерү;

3.14.5. агач hәм куакларны юынтык сулар, химик матдәләр, калдыклар hәм башка шуның ишеләр белән заарлау;

3.14.6. корыган агачларны рөхсәтsez кисү;

3.14.7. үсә торган агачларга hәм куакларга башка төрле зыян салулар.

3.15. Дәүләт урман фондында исәпләнгән агачларны hәм куакларны кисү махсус вәкаләтле дәүләт органнары тарафыннан бирелгән рөхсәт нигезендә генә гамәлгә ашырыла.

4. Компенсация рәвешендә яшелләндерү

4.1. Компенсация рәвешендә яшелләндерү рөхсәт ителгән кисү, яшел утыртмаларга законсыз зыян салу яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсация рәвешендә яшелләндерү агачлар, куаклар hәм газоннар утырту өчен яраклы якын сезонда, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару факты ачыкланганнан соң бер елдан да соңга калмыйча башкарыла.

4.2. Компенсация рәвешендә яшелләндерү агач-куакларга алар мәнфәгатьләрендә яисә аларның хокукка каршы гамәлләре нәтиҗәсендә зыян китергән гражданнарның яисә юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

4.3. Элеге нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян табигый формада кайтарылырга – компенсация рәвешендә яшелләндерелергә тиеш: юк ителгән яшел утыртмалар 2 коэффиценты белән яңадан торғызыла.

5. Шәһәр төзелеше буенча эшчәнлек башкарганда яшел үсентеләрне (утыртмаларна) саклау

5.1. Районда шәһәр төзелеше эшчәнлеген тормышка ашыру яшел үсентеләрне саклау таләпләрен үтәп алып барыла.

5.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивларда, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир кишәрлекләрендә аларның максатчан билгеләнешенә бәйле булмаган максатларда файдаланылырга hәм аларда төзелеш эшләре алып барылырга тиеш түгел.

5.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелеш эшләрен оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел утыртмалар турында бәяләмә булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге

нигезләмәнең 2 һәм 3 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә киселгән агач өчен түләүне алдан керту һәм компенсация рәвешендә яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

6. Эшмәкәрлек алыш барганда яшел үсентеләрне (утыртмаларны) саклау

6.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда, сәүдә иткәндә һәм башка эшмәкәрлек белән шөгыльләнгәндә, башкарма комитет рөхсәтеннән башка, палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

6.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда, яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда шартлау, янгын қуркынычы тудыра торган һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, яшел үсентеләргә зиян китерердәй яки аларның юкка чыгуына китерердәй башка гамәлләр тыела.

7. Жаваплылык

7.1. Әлеге нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жавап тота.